

17509
43
**PÕLLUMAJANDUSLIKKE
NÕUANDEID KOLHOOSIDELE**

V. TEITELBAUM

**TÖÖ JA NORMIPÄEVADE
ARVESTAMINE
KOLHOOSIDES**

SÜNDEKSEMI
PÖLLUMAJANDUSLIKKE NÕUANDEID KOLHOOSIDELE

V. TEITELBAUM

TÖÖ JA NORMIPÄEVADE
ARVESTAMINE
KOLHOOSIDES

02098:1921

RK

POLIITILINE KIRJANDUS
TALLINN 1949

Seltsimees Stalin õpetab, et „ükski ülesehitustöö, ükski plaanimistöö ei ole mõeldav ilma õige arvestuseta“.

Õigesti korraldatud majanduslikul arvestusel on suur tähtsus kolhoosi tootmise organiseerimisel ning kolhooside organisatsioonilis-majanduslikul tugevdamisel.

Kolhoosi majandusliku arvestuse tähtsamaks ülesandeks on: kolhoosi riiklike kohustuste, aasta-tootmisplaani, tulude-kulude eelarve, brigaadide, lülide ja farmide tootmisülesannete täitmise üle pideva kontrolli teostamine.

Kolhoosi majandusliku arvestuse aluseks on algdokument, mis kajastab vahetuid töötulemusi kolhoosi kõigil tootmisaladel: põldudel, farmides, ehitustöödel, abiettevõtetes jne.

Kolhoosides teostavad algarvestust brigadiirid, farmijuhatajad, töökojajuhatajad, laekurid, laohoidjad jt., isikud, kes otseselt juhivad mingit tööala.

Algdokumentatsioon on kolhoosi raamatupidamise ja igasuguse muu arvestuse (operatiivaruandluse) aluseks. Seepärast on väga oluline, et algdokumendid oleksid õigeaegselt ja hästi vormistatud, et nad haaraksid kõiki majanduslikke operatsioone ega jätaks midagi arvestamata. Arvestused peavad olema täpsed ning õiged.

Kolhoosides peetakse raamatupidamist lühendatud, lihtarvepidamise ja kahekordse arvepidamise süsteemi järgi, olenevalt kolhoosiperede arvust ning kolhoosi aastase rahalise tulu suuruselt. Kõigi kolme süsteemi jaoks on aga kehtestatud ühesugused algdokumentide vormid, mida peetakse ühtse korra ning meetodite kohaselt.

Eriti tähtis koht kolhoosi algdokumentatsioonis on töö ja normipäevade arvestusel, mida teostavad brigadiirid, farmide juhatajad, töökodade juhatajad jne.

Töö ja normipäevade arvestamine on väga tähtis ning vastutusrikas ülesanne, sest töö eest arvestatud normipäevade järgi jaotatakse tulud kolhoosnikute vahel.

Kolhooside töö ja normipäevade arvestamise kohta on antud kindlad juhised Eesti NSV Ministrite Nõukogu määruses nr. 668, 16. juulist 1948. a. „Abinõudest töö organiseerimise, tööjõudluse tõstmise ja töötasu maksmise korra parandamiseks Eesti NSV kolhoosides“ ning EK(b)P Keskkomitee XXIV pleenumi otsuses.

EK(b)P Keskkomitee III pleenumi otsuses on märgitud, et paljude kolhooside juhatused ei organiseerinud õigeaegselt kolhoosnikute normipäevade arvestamist ning et reas kolhoosides võimaldatakse normipäevade raiskamist ja et loomakasvatusfarmides töötavate kolhoosnikute töö eest makstakse sageli ajatasu, sõltumatult saadavast toodangust ja hooldatavate loomade arvust.

See kõneleb sellest, et kõikides kolhoosides ei rakendata veel täielikult ENSV Ministrite Nõukogu määruses nr. 668 antud juhiseid töö organiseerimise ja töötasu arvestamise kohta, mis mõjub kahjustavalt tööviljakuse tõstmisele ning põllunduse ja loomakasvatuse arendamisele kolhoosides.

Kolhooside organisatsioonilis-majandusliku tugevdamise eesmärgil soovitas pleenum pidada võitlust normipäevade ebaõige kulutamise vastu, parandada otsustavalt arvepidamist, likvideerida võrdsustamist kolhoosnikute normipäevade arvestamisel ja tulude jaotamisel.

Käesoleva brošüüri ülesandeks on valgustada töö ja normipäevade arvestamist ning selle tööga lähedalt seotud küsimusi.

1. Töö normeerimine

Kolhoosides kehtib töötamise ja töö eest tasu maksmise sotsialistlik printsiip: „igapähele ta võimete kohaselt, igapähele ta töö järgi“. See tähendab seda, et iga kolhoosnik peab osa võtma kolhoosi ühismajandi tööst oma võimete kohaselt, kusjuures tasu oma töö eest peab ta ka saama vastavalt ühismajandis tehtud töö hulgale ja selle kvaliteedile.

Töötasu ei makseta kolhoosides aja- ehk päevatöö alusel, vaid tükiteel vastavalt artelli põhikirjale. Tükiteel on selline töötasumise viis, kus iga kolhoosniku tööd hinnatakse tasu arvestamiseks mitte selle järgi, kui kaua

ta oli töö, vaid tegelikult tehtud töö liigi, töö hulga ja selle kvaliteedi järgi.

Kolhoosides teostatakse kõik tööd brigaadides, lülides ja farmides üldreeglina individuaalse tükitöö (s. t. igaühele antakse kätte töö iseseisvaks töötamiseks) ja väikegrupilise tükitöö alusel. Sel teel likvideeritakse isikliku vastutuse puudumine, mis esineb tihti tööde läbiviimisel hulga viisi.

Parimaks tükitöö vormiks, mis kindlustab tunduvalt tööviljakuse tõusu, on individuaalne tükitöö, mida tuleb kolhoosides laiaulatuslikult rakendada, eriti tööjaotust mitte nõudvate tööde juures (näit.: künd, äestamine, kultiveerimine jne.).

Individuaalse tükitöö puhul arvestatakse ja hinnatakse iga kolhoosniku poolt tehtud tööd eraldi. Seega oleneb iga kolhoosniku töötasumäär tema töö hulgast.

Et õigesti arvestada tasu igale kolhoosnikule tema poolt tehtud töö eest, on vaja esiteks kindlaks määrata tehtud töö hulk ja selle väärtus kolhoosi ühismajandile; selleks on iga töö jaoks kehtestatud päevane töönorm, mis on täitmiseks jõukohane igale kohusetundlikult töötavale kolhoosnikule.

Näidis-töönormides on näiteks soovitatud kolhoosidel rakendada järgmised päevased töönormid: sorteerida seemnekartuleid 1,5—2 tonni; desinsektseerida ladusid 500 m²; kohale tuua ja istutamiseks laduda köögiviljaistikuid 10 tuhat istikut; künda uudismaad ühehõlmalise adraga 0,5 ha; ropsida käsitsi lina 10—15 kg linakiudu jne.

Töönormi kindlaksmääramisest on üksinda vähe. Töönorm ei määratle veel töövaeva hulka, mida normi täitmiseks on kulutatud.

Kas eespoolnimetatud tööde päevase töönormi täitmisel näevad kolhoosnikud ühesugust vaeva? Muidugi mitte. Uudismaa kündja või käsitsi linaropsija näeb palju rohkem vaeva oma töönormi täitmisel kui seemnekartuli sorteerija või köögiviljaistikute kohaletooja.

Selleks, et hinnata tööd mitte ainult tehtud töö hulga alusel, vaid arvestades ka töö juures nähtud vaeva ja pinget, on kolhoosides rakendatud töö-hindeühikuna n o r m i - p ä e v.

Tööde hindamise hõlbustamiseks on kõik kolhoosis teostatavad põllumajanduslikud põhi- ja kõrvaltööd jaotatud üheksasse rühma, olenevalt töö keerulisusest, raskusest ja selle tähtsusest.

Esimesse rühma liigitatud tööde päevase töönormi täitmise eest arvestatakse 0,5 normipäeva, teise rühma tööde eest 0,75, kolmanda rühma — 1, neljanda — 1,25, viienda — 1,50, kuuenda — 1,75, seitsmenda — 2, kaheksanda 2,25 ja üheksanda rühma tööde päevase töönormi täitmise eest arvestatakse 2,50 normipäeva.

Seemnekartuli sorteerimine on näiteks arvatud teise rühma, ning päevase töönormi, s. o. 1,5—2 tonni kartulite sorteerimise eest arvestatakse 0,75 normipäeva. Ladude desinfitatsioon on arvatud esimesse rühma, seega 500 m² desinsektseerimise eest arvestatakse 0,50 normipäeva. Uudismaa künd on raskem töö, seepärast on see ka arvatud kaheksandasse rühma ning päevase töönormi tasuks arvestatakse 2,25 normipäeva.

Normipäev on seega kolhoosniku poolt ühismajandis tehtud töö hulga ja selle väärtuse mõõtmise ühik. Normipäevade hulk määrab kindlaks ka tema osavõtu ulatuse kolhoositulude jaotamisel.

Tulude jaotamine kolhoosnikute vahel sünnib normipäevade järgi. Igale normipäevale langeb võrdne kogus jaotamisele tulevaid saadusi ja raha.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu on oma määrusega nr. 668 heaks kiitnud Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumi poolt esitatud „Näidis-töönormid ja ühtsed tööhinded normipäevades Eesti NSV kolhoosides“ (välja antud RK „Poliitilise Kirjanduse“ poolt). Nende näidis-töönormide alusel tuleb iga kolhoosi juhatusel välja töötada diferentseeritud töönormid, millised on kohased nende majandi tingimustele. Sellest nõudest ei pea kahjuks kõigi kolhooside juhatused kinni. Näidis-töönormid koostatakse sageli mehaaniliselt ja diferentseerimatult, mitte kohandades neid majandi konkreetsetele tootmis-tingimustele.

Töönorme on igas kolhoosis vaja vastu võtta kindlasti diferentseeritult, arvestades mullastikku, pinna reljeefi, viljasaaki, põldude umbrohtumist, tööloomade seisukorda

ja teisi olusid. Nii näiteks tuleb kehtestada erinevad töönormid ühe ja sama kolhoosi erineva sügavusega ja mullatihedusega pinnase kündmise kohta; tugevamate hobustega töötades tuleb rakendada kõrgem töönorm, nõrgematega aga madalam. Seega tuleb ühe ja sama töö kohta antud kolhoosis rakendada mitu töönormi.

Tartumaa Veski valla Uue Elu kolhoosis on üksikud töönormid kohandatud maa reljeefile. Mittetasastel, kallakulistel maadel võetakse künninorm väiksem kui tasase põllu künnil.

Loomakasvatuses makstakse töötasu lüpsitud piimakoguse, põetud villa, noorloomade saamise ja üleskasvatamise, kariloomade eluskaalu juurdekasvu ning nende toitumise eest. Töökoormuse näidishinnad ja tükitööhindad loomakasvatuses on antud Eesti NSV Ministrite Nõukogu määruses nr. 668.

Kolhoosid rakendavad oma tootmistingimustele kohaseid töönorme, kuid töönormi täitmise eest arvestatakse normipäevi ainult vastavalt hinnetele, mis on kehtestatud ühe või teise tööde rühma jaoks, kuhu antud töö on arvatud.

Raamatus „Näidishinnad ja ühtsed tööhindad normipäevades Eesti NSV kolhoosides“ ei ole toodud töönorme kolhoosis tehtavate kõigi tööde, vaid ainult põhitööde kohta, seepärast tuleb igas kolhoosis kindlasti välja töötada töönormid ka nende tööde jaoks, mida nimetatud raamatus ei esine.

Töönormide väljatöötamist juhib kolhoosi juhatus ning sellest võtavad osa agronoomid, zootehnikud, kolhoosi brigadiirid, lülivanemad ning eesrindlikud kolhoosnikud.

Pärast põhjalikku ning mitmekülgset läbiarutamist ja kaalumist esitab kolhoosi juhatus töönormid üldkoosolekule kinnitamiseks.

Nendes kolhoosides, kus töönormid on varem välja töötatud, tuleb igal aastal kehtivaid töönorme uuesti kontrollida ja revideerida. Kui varem rakendatud töönormid osutuvad juba saavutatud tööskuse ja vilumuse tasemega võrreldes väikesteks, tuleb neid norme kolhoosnikute üldkoosoleku otsusel tõsta, arvestades seda, et neid täidetakse kohusetundlikult töötavate kolhoosnikute poolt.

Varem kehtestatud töönorme on õigus muuta ja tõsta ainult üldkoosolekul, seda ei või aga teha ei esimees ega brigadiirid omavoliliselt.

Üldkoosoleku poolt kinnitatud töönormid ja nende hinded normipäevades peavad olema tutvumiseks kättesaadavad igale kolhoosnikule. Iga kolhoosnik peab teadma, kui palju on ta kohustatud päeva jooksul tööd tegema ning kui suure tasu ta selle töö eest saab.

2. Töö ja normipäevade kulutamise plaanimine

Kolhooside tootmistegevus on rajatud riiklikule plaanile. Riikliku plaaniülesande alusel koostavad kolhoosid aasta-tootmisplaani ning aasta-tootmisülesanded brigaadidele, lülidele ja loomakasvatusfarmidele.

ENSV Ministrite Nõukogu oma määruses nr. 668 soovitab normipäevade õigeks ning säästlikumaks kulutamiseks määrata kindlaks igaks eelolevaks aastaks aasta jooksul tehtavate tööde maht ning normipäevade hulk, mida vajatakse selle töömahu täitmiseks. Määruses soovitatakse ühtlasi koos aasta-tootmisplaani ja tulude-kulude eelarve koostamisega koostada ka vajalike normipäevade kulutamise plaan põllumajandusharude järgi, iga kultuuri või samalaadsete kultuuride järgi iga brigaadi ja lüli jaoks, iga loomakasvatusfarmi jaoks ja abikäitise jaoks ning töötasu maksmiseks administratiiv- ja teenindavale personalile.

Normipäevade kulutamise plaan tuleb koostada kolhoosile kogu kolhoosi ulatuses kui ka üksikute brigaadide, lülide ja farmide järgi kinnitatud riiklike plaaniülesannete alusel külvipindade, viljasaagi, loomakasvatuse ja teiste harude arendamise alal ning vastavalt kolhoosnikute üldkoosoleku poolt kinnitatud töönormidele, töökoormisnormidele ja tööhinnetele normipäevades.

Aasta-tootmisplaanis näidatud „Põhimiste tööde teostamise plaan“ (tabel nr. 8) ning „Normipäevade kulutamise plaan“ (tabel nr. 16) kujutavad endast kogu kolhoosis tehtavate tööde ja normipäevade kulutamise koondplaani, mis

koostatakse kooskõlas brigaadide, loomakasvatustehnikate, abiettevõtete jt. tootmisülesannetes väljaarvestatud töö ja normipäevade hulga.

Normipäevade kulutamise üksikasjaline plaan koostatakse brigaadide, lülide ja farmide aasta-tootmisülesande vormi vastavates tabelites.

Igale brigaadile, lülile ja farmile koostatakse eri tootmisülesanne.

Brigaadi aasta-tootmisülesande peamiseks ning tähtsaks osaks on „Brigaadi tööjõuga teostatavate tööde aasta-plaan ja normipäevade kulutamise plaan“ (brigaadi tootmisülesande tabel nr. 7), mis koostatakse üksikasjaliselt kõigi tööde kohta iga kultuuri juures.

Teostatavate tööde plaan kujutab endast agrotehniliste abinõude ning võtete plaani, mille koostamisel tuleb ette näha nõukoguliku agronoomiateaduse saavutusi ja põllumajanduse eesrindlaste kogemusi. Nimetatud plaani koostamisel igale brigaadile ja lülile tuleb arvestada tööde mehhaniseerimise taset, pinnase mitmekesisust ja umbrohtumist, eelvilju, külvatavate kultuuride sordiomadusi jne.

Teostatavate tööde ja normipäevade kulutamise plaan põllumajanduslikel kultuuridel koostatakse järgmise vormi kohaselt:

Tööde nimetus kultuuride viisi ühes tööde kvali- teedi märkimisega	Mõõtühik	Teostatavad tööd		Tööde teostamise tähtajad	Päevade arv	Päevane töönorm	Tööühiku hinne normi- päevades	Kokku kulutada normipäevi	
		Kokku	Sellest						
			MTJ poolt						brig. poolt
Suvinisu 1949. aasta külv									
Libistamine	ha	15	—	15	22. IV	2	4	0,38	5,7
Sügiskünni äesta- mine	„	15	—	15	24. IV	2	7	0,21	3,15
Mineraalväetiste vedu	ts	22	—	22	2. V	1	40	0,04	0,88
Kultiveerimine jne.	ha	15	15	—	3. V	2	—	—	—
Kokku									267,0
Kõrrekoorimine	ha	15	—	15	IX	2	2	0,75	11,25
Sügiskünn	„	15	15	—	IX	2	—	—	—

Ülaltoodud tabelit täidetakse eraldi iga ühesuguse agrotehnikaga kultuuri või kultuuride grupi kohta ja eraldi järgmise aasta saagi alla teostatavate tööde kohta.

Loomakasvatuse osas plaanitakse normipäevade kulutamist farmidele ettenähtud vastavates tootmisülesannetes.

Teostatavate tööde ja normipäevade kulutamise plaani koostamisse tuleb suhtuda kõige suurema tõsidusega, kuna see on kolhoosi kogu plaanimistöe tähtsamaid osi.

Brigaadide ja farmide aasta-tootmisülesanne arutatakse läbi brigaadi ja farmi töötajate tootmisnõupidamisel ning seda kinnitab kolhoosnikute üldkoosolek.

Iga kolhoosnik peab teadma, missugused tööd on tootmisülesandes ette nähtud tema brigaadile, lülile, farmile või abiette võttele, ja kui palju normipäevi on lubatud neil kulutada aasta jooksul.

Brigaadidel, lülidel, farmidel jne, on lubatud aasta jooksul teha ainult neid töid, mis on ette nähtud üldkoosoleku poolt kinnitatud vastavas tootmisülesandes. Juhul aga, kui brigaadidel ja lülidel tuleb teha neile määratud kultuuridel või farmides lisatöid, mis suurendavad ja kindlustavad saaki ning soodustavad loomakasvatuse arendamist, kuid ei ole ette nähtud teostatavate tööde ja normipäevade kulutamise plaanis, peab kolhoosi esimees lubama neid töid teha. Nende lisatööde tegemiseks kulutatud normipäevade hulk tuleb kinnitada kolhoosnikute üldkoosolekul.

3. Töö ja normipäevade arvestus taimekasvatuses

Kolhoosi taimekasvatuses täidab töö ja normipäevade arvestus mitu ülesannet. Arvestusega tehakse kindlaks kolhoosnikute osavõtu ulatus ühismajandi tööst, mis määrab ka ära nende osa kolhoositulude jaotamisel; kontrollitakse töö ja normipäevade kulutamise plaani täitmist nii kogu kolhoosi ulatuses kui ka iga brigaadi, lüli, farmi, abiette võtte, iga kultuuri, loomaliigi ning isegi iga tööliigi järgi.

Töö ja normipäevade arvestuse algdokumendid võimaldavad teostada järelevalvet ning kontrolli töödistsipliini, töötotlikkuse, töönormide täitmise ning sotsialistliku võistluse käigu ja tulemuste üle brigaadide, lülide ning üksikute kolhoosnike vahel.

Põllutööbrigaadis arvestab brigaadi ja selle lülide kolhoosnike tööd ning normipäevi brigadiir.

Iga päev pärast töö lõpetamist võtab brigadiir brigaadi ja lülide liikmetelt lülivanema juuresolekul vastu nende poolt päeva jooksul tehtud tööd ning kontrollib sealjuures töö kvaliteeti. Halvasti tehtud ning ümbertegemisele kuuluvat tööd ei võta vastu brigadiir ega arvesta seda.

Andmed tehtud töö hulga kohta kannab brigadiir iga päev „Normipäevade arvestuse lehele“, kuhu ta märgib ka iga töö hinde normipäevades, vastavalt üldkoosoleku poolt vastuvõetud tööhinnetele.

Normipäevade arvestuse leht peegeldab kolhoosnike poolt tehtud tööde hulka ja on neile töö eest arvestatud normipäevade põhiliseks algdokumendiks.

Normipäevade arvestuse lehte tuleb pidada nii, et vajaduse korral saab ilma erilise raskuseta ning lisatööta kindlaks teha igale brigaadile ja igale lülile kinnistatud iga kultuuri kohta eraldi kulutatud töö ja normipäevade hulga ning eraldi mitmesuguste majapidamise kõrvaltööde kohta. See on tarvilik järgmistel põhjustel.

1. ENSV Ministrite Nõukogu oma määruses nr. 668 soovib kolhoosidel jaotada tulud nii, et brigaadide ja lülide kolhoosnikud, kes on koristanud suurema saagi, saaksid vastavalt ka suurema tasu, brigaadide ja lülide kolhoosnikud aga, kes on koristanud väiksema saagi, saaksid oma töö eest ka vastavalt väiksema tasu. Niisugusel progressiivsel töö tasustamisel soovitati brigaadidele ja lülidele, kes on ületanud neile kinnistatud kultuuride alal määratud saagiplaani, juurde arvestada täiendavalt ületatud plaani iga protsendi eest üks protsent normipäevadest, mis kulutati antud kultuurile. Brigaadidelt ja lülidelt, kes ei täitnud neile kinnistatud kultuuride alal määratud saagiplaani, maha arvata täitmata jäänud plaani iga protsendi eest üks protsent, kuid mitte üle 25% normipäevadest, mis kulutati antud kultuurile.

Normipäevade juurde- ja mahaarvestamist teostatakse üksikuile kolhoosnikuile saagiplaani ületamise või selle mittetäitmise eest brigaadile või lülile kinnistatud kultuuride alal proportsionaalselt kõigilt normipäevadelt, mis, on iga kolhoosniku poolt tehtud antud kultuuril.

2. Määruses nr. 668 soovitatakse kolhooside juhatustel ja revisjonikomisjonidel kontrollida normipäevade õiget arvestamist vähemalt kord kvartalis; aasta lõpul enne tulude jaotamist võrrelda arvestatud normipäevade arvu plaanis ettenähtud normipäevade arvuga teostatud töödemahu suhtes iga farmi, brigaadi, lüli ja iga kultuuri järgi. Kui niisugusel kontrollimisel selgub normipäevade ülekulutamise ning plaanis ettenähtud agro- ja zootehniliste võtete mittetäitmise nähteid, saab õigeaegselt vastavaid abinõusid tarvitusele võtta.

3. Kui brigaad või lüli on saagiplaani ületanud, võetakse lisatasu arvestamisel arvesse jooksva aastal tehtud need normipäevad, mis ainult selle saagi (kultuuri) saamiseks kulutati.

Lisatasu jaotatakse üksikute kolhoosnikute vahel proportsionaalselt vastavalt normipäevade sellele arvule, mis on iga kolhoosniku poolt tehtud kultuuril, mille saak on suurem plaanitud saagist.

Arvestades eespool märgitud asjaolusid, on vajalik, et normipäevade arvestuse lehti peetakse järgmiselt:

1. Eraldi arvestuse lehed tööde arvestamiseks brigaadile tervikuliselt kinnistatud kultuuridel.

2. Lülide poolt tehtud tööde arvestamiseks koostada lülile kinnistatud kultuuridel arvestuse leht iga lüli jaoks eraldi.

3. Brigaadi poolt tehtud mitmesuguste majapidamis- ning kõrvaltööde arvestust pidada eri arvestuse lehel.

„Normipäevade arvestuse lehte“ peetakse järgmise vormi kohaselt.

Normipäevade arvestuse leht nr. 28

alates 10. maist kuni 11. maini 1949. a.

Jrk. nr.	Isikliku arve nr.	Tööde nimetus	Kuupäevad		10. V		10. V		11. V		11. V		11. V		Kokku arvestatud normipäevi
			Perekonna-, ees- ja isanimi		tehtud töö maht	arvestatud normipäevi	tehtud töö maht	arvestatud normipäevi	tehtud töö maht	arvestatud normipäevi	tehtud töö maht	arvestatud normipäevi	tehtud töö maht	arvestatud normipäevi	
			suvinisu külv 8-rea-lise külvi-masinaga	kartulipõllu küünd ühe-hölmalise adraga	suvinisu külv 8-rea-lise külvi-masinaga	kartulipõllu küünd ühe-hölmalise adraga	suhkrupeedi põllu äestamine silksak-äkkega								
1	12	Lang, Armilde	2,8	1,88	—	—	2,7	1,81	—	—	—	—	—	—	3,69
2	16	Salumaa, Oskar	3,0	2,0	—	—	3,1	2,08	—	—	—	—	—	—	4,08
3	19	Lang, Johannes	—	—	0,83	2,08	—	—	0,79	1,97	—	—	—	—	4,05
4	6	Leppik, Virve	—	—	0,72	1,90	—	—	—	—	—	4,5	1,35	—	3,25
5	13	Leppik, Samuel	—	—	0,78	1,95	—	—	0,80	2,0	—	—	—	—	3,95
6	22	Ümarik, Osvald	—	—	0,85	2,12	—	—	0,82	2,05	—	—	—	—	4,17
Kokku			5,8	3,88	3,18	8,05	5,8	3,89	2,41	6,02	4,5	1,35	—	—	23,19

Kontrollis arveametnik M. Salu

Brigadiir O. Karumaa

Brigaadi töö kohta peetava arvestuse lehe pealkirjas märgitakse kolhoosi nimetus, brigaadi number, brigadiiri ees- ja perekonnanimi, arvestuse lehe number ja ajavahemik, mille kohta arvestuse leht koostati. Lüli töö kohta peetavale arvestuse lehele märgitakse pealkirjas lisaks veel lüli number ning lülivanema ees- ja perekonnanimi.

Seejärel märgitakse arvestuse lehele kõigi brigaadi või lüli kolhoosnike perekonna-, ees- ja isanimi ning nende isikliku arve number (see ühtub kolhoosniku tööraamatu numbriga). Järgnevalt kantakse sisse kolhoosnike poolt tehtud tööde nimetused ja hulk (maht). Iga töö jaoks kasutatakse eri lahtrit. Seega tuleb iga päeva kohta täita nii palju lahtreid, kui palju eriliigilisi töid tehti sellel päeval eri kultuuridel nii brigaadide kui ka lülide töö kohta peetava arvestuse lehe järgi. Kui kolhoosnik tegi päeva jooksul mitu

tööd, siis märgitakse iga töö samale arvestuse lehele, kuid eri lahtrisse. Kui kolhoosnik osa päevast töötas näiteks brigaadile kinnistatud kultuuridel ning teise osa lülile kinnistatud kultuuridel, siis tuleb märkida tema töö nii brigadii töö kohta peetavale arvestuse lehele kui ka lüli töö kohta peetavale arvestuse lehele. Iga lahtri pealkirjas märgitakse kuupäev, töö nimetus ja tingimata riista või masina nimetus, millega kultuuri-põldudel nimetatud töö tehti. Näiteks „10. mail, suvinisu külv 8-realise külvimasinaga“.

Tartumaa Laeva valla A. H. Tammsaare nimelise kolhoosi põllutööbrigaadi brigadiir sm. Kava märgib korralikult ning õigesti normipäevade arvestuse lehele nii töömahu kui ka normipäevad. Kuid ka tema poolt koostatud arvestuse lehtedes esineb puudusi. Esiteks tuleb märkida seda, et sm. Kava ei näita lahtri pealkirjades, millise kultuuri alla vastav töö on tehtud. Seetõttu muutub võimatuks tööhulga ja normipäevade arvu kindlakstegemine üksikute kultuuride järgi ning määruses nr. 668 soovitatud töötasu maksmise korra rakendamine. Normipäevade arvestuse lehti peetakse seal lülide viisi, kuhu märgitakse kõik tööd, kaasa arvatud kogu brigaadile kinnistatud kultuuridel tehtud tööd ning kõrvaltööd.

Sarnased puudused normipäevade arvestuse lehtede täitmise osas esinevad mitte üksnes A. H. Tammsaare nimelises kolhoosis, vaid ka paljudes teisteski kolhoosides.

Kolhoosnikute poolt tehtud töö vastuvõtmisel, mis toimub lülivanemate juuresolekul, teeb brigadiir kindlaks iga kolhoosniku tööhulga mõõtmise, ülelugemise või kaalumise teel. Kui töö on tehtud individuaalse tükitöö korras, siis on tööhulga kindlakstegemine õige lihtne. Väiksegrupilise tükitöö korral tehakse kindlaks esiteks kogu grupi ning pärast seda iga grupi liikme poolt tehtud töö hulk. Sealjuures arvestatakse individuaalselt iga kolhoosniku poolt tehtud töö hulka ning selle iseloomu. Kui grupi liikmed ei teinud võrdset tööd, siis arvestatakse igaühele normipäevi vastavalt tehtud töö iseloomule, selle raskusele ning töötegijalt nõutavale kvalifikatsioonile. Halba tööd brigadiir vastu ei võta ega kannaks ka arvestuse lehele. Alles siis, kui töö on ümber tehtud ehk parandatud, võtab brigadiir selle vastu ning arvestab töö eest normipäevi.

On soovitav, et brigadiir märgiks üles iga kolhoosniku poolt tehtud töö hulga esiteks selle jaoks peetavasse kirjablokki. Seejärel, kas sama päeva õhtul või järgmisel hommikul kannab brigadiir iga kolhoosniku poolt tehtud töö hulga arvestuse lehele ning arvestab sealjuures selle töö eest välja vastavalt üldkoosoleku poolt kinnitatud tööhinnetele normipäevad. Selleks korrutatakse ühe tööühiku (näiteks 1 hektaari kündmise, äestamise) eest määratud normipäevade arv tööühikute hulgaga.

1 hektaari kündmise eest ühehõlmalise adraga on näiteks ette nähtud arvestada 2,50 normipäeva ning 1 hektaari ühekordse äestamise eest siksak-äkkega 0,30 normipäeva. Leheküljel nr. 13 toodud näites kündis 4. lüli liige Ösvald Ümarik ühehõlmalise adraga 11. mail 0,82 ha (norm oli 0,80). Temale arvestati selle töö eest 2,05 normipäeva ($2,50 \times 0,82 = 2,05$). Sama lüli liige Virve Leppik äestas 11. mail siksak-äkkega 4,5 ha (norm oli 5 ha) suhkrupeedi alla tulevat põldu. Temale arvestati selle töö eest 1,35 normipäeva ($0,30 \times 4,5 = 1,35$).

Selliselt välja arvestatud normipäevad kannab brigadiir arvestuse lehele. Arvestuse lehe viimasesse kokkuvõttelehtrisse märgitakse arvestuse lehel näidatud ajavahemiku jooksul igale kolhoosnikule arvestatud normipäevad. Samuti teeb brigadiir kokkuvõtte püstiridades, millega selgub iga päeva kohta tehtud töö hulk ning arvestatud normipäevade arv tööliikide ja kultuuride järgi.

Täidetud arvestuse lehele peab brigadiir tingimata enne kolhoosi kontorisse edasiandmist alla kirjutama.

Kolhoosi arvepidajal tuleb jälgida, et brigadiirid õigesti ning õigeaegselt arvestaksid töid, andes selles töös brigadiiridele praktilist abi. Kuid sellest on siiski vähe. Iga kolhoosi kontorisse esitatud arvestuse lehte peab kolhoosi arvepidaja kontrollima, kas see on täidetud nõuete kohaselt ning kas normipäevade arvestused on tehtud matemaatiliselt õigesti. Kui arveametnik on arvestuse lehte kontrollinud, kirjutab ka tema sellele alla.

Teadlikumad kolhooside esimehed vaatavad läbi ning kontrollivad ka ise igat arvestuse lehte; seda peaksid aga edaspidi tegema kõikide kolhooside esimehed. On vajalik, et kolhooside esimehed kirjutaksid alla normipäevade ar-

vestuse lehtedele peale nende kontrollimist arveametniku poolt.

EK(b)P Keskkomitee III pleenumi otsuses soovitatakse kolhoosidel tööarvestus sisse seada nii, et kolhoosnikud iga päev teaksid, kui palju nad eelmisel päeval välja töötasid ja kui palju neile selle eest arvestati normipäevi. Kõige parem moodus on selleks: kui brigadiir teatab kolhoosnikutele eelmise päeva töötulemustest kas hommikul enne kolhoosnikute tööle minekut, lõunavaheajal või õhtul tööde vastuvõtmisel. Sel teel on võimalik osutada mahajääjatele, esile tuua eesrindlasi, parandada töödistsipliini ning tõsta töötootlikkust.

Artelli põhikirja kohaselt paneb artelli juhatus igal kuul tahvlile välja artelli liikmete nimekirja, millel on näidatud nende poolt möödunud kuu jooksul tehtud normipäevade arv. Paljudes kolhoosides pannakse nimekiri üldiseks teadmiseks välja ka sagedamini. Olustvere vallas Võidu kolhoosis võivad näiteks kolhoosnikud iga päev tahvilt lugeda neile eelmise päeva eest arvestatud normipäevade arvu.

Teatava töö lõpetamisel, kuid vähemalt kord nädalas peab kolhoosi esimees töö brigaadilt vastu võtma ning koostama seejuures akti vastava vormi kohaselt. Avastades puudusi teeb juhatus ettepaneku nende puuduste kõrvaldamiseks.

Niisugune tööde vastuvõtmise kord tõstab brigaadides vastutustunnet tööde kvaliteedi suhtes.

4. Töö ja normipäevade arvestus loomakasvatuses

Loomakasvatusfarmides töötavate kolhoosnikute töö ja normipäevade arvestamise kord erineb põllunduses kehtivast korrast. See on tingitud tootmise ning töö organiseerimise iseärasustest loomakasvatuses.

Loomakasvatuses nagu põllunduseski viiakse kõik tööd läbi individuaalse tükitöö alusel, mida loomakasvatuses on võimalik isegi täielikumalt rakendada kui põllunduses. Igale farmis töötavale kolhoosnikule kinnistatakse teatud arv

loomi talitamiseks; iga töötaja saab ka plaaniülesande toodangu saamise, loomade üleskasvatamise, eluskaalu juurdekasvu jne. alal. Loomade kinnistamine üksikutele farmi töötajatele ei ole ainult tähtis organisatsiooniline abinõu, vaid on oluline ka töö ja normipäevade arvestamise seisukohalt.

ENSV Ministrite Nõukogu soovitab oma määruses nr. 668 loomakasvatuse alal töötavaile kolhoosnikutele töötasuks arvestada normipäevi nende poolt saadud piimatoodangu, põetud villa, noorloomade saamise ja nende üleskasvatamise ning töö- ja produktiivkarja eluskaalu juurdekasvu ja toitumuse eest.

Sama määrusega on soovitatud loomakasvatuses töötavatele kolhoosnikutele töökoormuse näidishinnad ning tükitööhinnad normipäevades, mille alusel iga kolhoos vastavalt oma tootmistingimustele kinnitab oma töökoormuse normid ning tükitööhinnad normipäevades.

Loomakasvatuses arvestatakse normipäevi enamasti näitajate järgi, mida ei saa kindlaks teha iga päev, vaid alles teatava perioodi lõpul (näiteks eluskaalu juurdekasv).

Normipäevi farmides töötajatele arvestatakse vormil „Normipäevade arvestuse leht farmis“, milline erineb varem kirjeldatud põllutööbrigaadis peetavast normipäevade arvestuse lehest nii vormilt kui ka täitmise korra poolest.

Normipäevade arvestuse aluseks loomakasvatuses on farmis peetavad algdokumendid ning raamatud. Nende hulka kuuluvad näiteks „Lüpsipäevik“, „Kariloomade poegimise akt“, „Emasloomade arvestuse raamat“, „Noorkarja juurdekasvu ja nuumalt võetud loomade kaalu akt“, „Noorkarja arvestuse raamat“ jne.

Nimetatud raamatutesse sissekantud andmete alusel arvestatakse karjatalitajatele normipäevi kord kuus.

Käsitleme allpool üksikasjalisemalt töö, saaduste ja normipäevade arvestamist veisefarmis.

Veisefarmi saaduste põhiliigiks on piim, loomade juurdesünd ning loomade eluskaalu juurdekasv.

Igale lüpsjale-karjatalitajale kinnistatakse 8—14 ning igale karjatalitajale-karjasele 30—50 lehma.

Normipäevi nii lüpsjatele kui ka karjatalitajatele arvestatakse mitme näitaja järgi.

Lüpsjale-karjatalitajale arvestatakse normipäevi temale kinnistatud lehmade grupilt saadud iga 100 liitri piima eest, karjatamisperioodil näiteks 1,2—1,8 normipäeva ja laudaperioodil 2,2—3,2 normipäeva.

Karjatalitajale-karjasele arvestatakse normipäevi temale kinnistatud lehadelt saadud iga 100 liitri piima eest karjatamisperioodil näiteks 0,4—0,5 normipäeva ja laudaperioodil 0,7—1,0 normipäeva.

Normipäevade hulga nii lüpsjale kui ka karjatalitajale iga 100 liitri piima eest määrab kindlaks üldkoosolek eraldi karjatamis- ja laudaperioodi kohta. Tööhindeid võib diferentseerida perioodi kestel ka kuude viisi, olenevalt lüpsi suuruselt, ergutuse vajadusest teatud kuul jne.

Piima arvestamiseks peetakse farmis „Lüpsipäevikut“. Päevikut peetakse lüpsjatele kinnistatud iga lehmade rühma piimatoodangu arvestamiseks leheküljel 19 toodud vormi kohaselt.

Lüpsipäevik on ette nähtud kuu kohta, kokkuvõtted tehakse eraldi kuu mõlema poole ja kuu lõpul terve kuu kohta.

Päeviku pealkirjas näidatakse: 1) päeviku järjekorra number; 2) millise kuu kohta on päevik koostatud; 3) lüpsja perekonna-, ees- ja isanimi; 4) lüpsjale kinnistatud lehmade arv; 5) antud kuu kohta kehtestatud ülesanne lüpsjale kinnistatud kõigi lehmade ööpäevase keskmise lüpsi kohta; 6) 100 liitri lüpsi hindlus normipäevades kehtivate hinnete järgi.

Farmijuhataja (või brigadiir) kannab lüpsi andmeid iga päev lüpsipäevikusse kogu lehmade rühma piimatoodangu üksikute lüpside järgi ning arvestab seejärel välja päevase kogulüpsi.

Farmides, kus peetakse tõulehmi, on soovitatav piimatoodangut arvestada iga päev iga lehma ja iga lüpsi kohta eraldi selleks ettenähtud erivormi kohaselt.

Lüpsipäevik nr. 8

1949. a. maikuu kohta

Lüpsja perekonna-, ees- ja isanimi: *Laanmäe, Linda Mardi t.*

Kinnistatud lehmade arv: 10 pead

Oöpäevane keskmine lüps: 120 liitrit

100 liitri lüpsi hindlus: 2,5 normipäeva laudaperioodil ning
1,5 normipäeva karjatamisperioodil

Karjatalitaja *E. Puhm*

Karjane (sama)

Kuupäevad	Lüpstud lehmade arv	Saadud lüpsil piima (liitrites)					Kuupäevad	Lüpstud lehmade arv	Saadud lüpsil piima (liitrites)					
		1. lüps	2. lüps	3. lüps	4. lüps	kokku			1. lüps	2. lüps	3. lüps	4. lüps	kokku	
1	10	45	40	31		116	16							
2	10	47	42	33		122	17							
Kokku $\frac{1}{2}$ kuu eest		671	580	534		1785	Kokku $\frac{1}{2}$ kuu eest	776	667	609				2052

Arvestatud normipäevi

1—15 kuupäevani		16—31 kuupäevani		Kokku kuus		
lüpstud piima	arvestatud normipäevi	lüpstud piima	arvestatud normipäevi	lüpstud lehma	lüpstud piima	arvestatud normipäevi
1785	44,6	2052	42,3	10	3837	86,9

Brigadiir

Farmi juhataja *S. Kuusk*

Märkus: Kuni 25. maini arvestati normipäevi hinnete järgi, mis kehtestati laudaperioodiks ning pärast 25. maid (karja karjamaale laskmisest arvates) karjatamisperioodi hinnete järgi.

Sündinud vasika eest saavad tasu nii lüpsjad kui ka karjatalitajad. Lüpsjale-karjatalitajale arvestatakse temale kinnistatud lehmadel ja esmakordselt poeginud lehmadel saadud iga terve vasika eest 7 normipäeva ning iga saadud ja 15—20 päeva vanuseni kasvatatud vasika eest kokku 12 normipäeva.

Karjatalitajale-karjasele arvestatakse temale kinnistatud lehmadel ja esmakordselt poeginud lehmadel saadud iga terve vasika eest 2—3 normipäeva.

Noorloomade talitajale-karjasele arvestatakse iga paaritusealiselt ja kolhoosi juhatuse poolt määratud tähtajal paaritatud lehmullikalt saadud terve vasika eest 2—3 normipäeva.

Noorloomade sünde vormistatakse „Loomade poegimise aktiga“, mille vorm on järgmine:

A. H. TAMMSAARE
KOLHOOS

Loomade poegimise akt nr. 14

4. juunil 1949. a.

Loomaliik: veis. Emasloom on kinnistatud L. Leisile.

Emaslooma inventarir.	Emaslooma nimi	Elavatena sündinud		Peale selle sündinud surnutena	Sündinud eluslooma kaal	Hinne	Sündinud looma inventarir.	Sündinud looma nimi	Sündinud looma vastuvõtja allkiri
		isasloomi	emasloomi						
10	Tolli	1	—	—	34	34	80	Sulev	Leis

Juhatuse esimees H. Kruus

Farmi juhataja A. Nögel

Kariloomade poegimise akti alusel arvestatakse lüpsjaile, põhi- ning noorloomade karjatalitajatele normipäevi iga poegimisel saadud terve vasika eest.

Karjatalitajad saavad tasu ka kariloomade eluskaalu juurdekasvu eest.

Vasikatalitajale näiteks kinnistatakse 20—25 vasikat. Vasikatalitajale arvestatakse vasikate eluskaalu juurdekasvu iga 10 kilogrammi eest 0,8—1,3 normipäeva, vasikate mittekaalumisel aga 0,9—1,3 normipäeva iga looma talitamise eest kuus.

Noorloomade talitajale-karjasele kinnistatakse 30—50 looma. Noorloomade talitajale-karjasele arvestatakse loomade eluskaalu juurdekasvu iga 10 kilogrammi eest

0,8—1,0 normipäeva, loomade mittekaalumisel aga 0,5—0,7 normipäeva iga looma talitamise eest kuus.

Karjamaa- või laudanuomal olevate veiste eluskaalu juurdekasvu iga 10 kilogrammi eest arvestatakse karjatalitajale-karjasele 0,8—1,2 normipäeva, loomade mittekaalumisel aga 0,6—0,8 normipäeva kuus iga looma eest. Loomade mittekaalumisel arvestatakse iga kuu nii vasikatalitajatele kui ka karjamaa- ja laudanuomal olevate loomade karjatalitajatele-karjastele iga üle keskmise toitumusega looma eest täiendavalt 0,5 normipäeva, iga alla keskmise toitumusega looma eest arvestatakse aga iga kuu kohta maha 0,3 normipäeva. Normipäevade juurde- ja mahaarvestamist loomade toitumuse eest teostatakse iga kuu lõpul kolhoosi esimehe, revisjonikomisjoni esimehe, zootehnika või veterinaartöötaja poolt koostatud ja allakirjutatud akti alusel.

Loomade eluskaalu juurdekasvu ning nuumamise tulemusi arvestatakse „Noorkarja kasvatus arvestuse raamatu“ ning „Noorkarja juurdekasvu ja nuumalt võetud loomade kaalu akti“ andmete alusel.

Noorkarja kasvatus arvestuse raamatus peetakse iga loomaliigi ning iga vanuserühma kohta arvestust eri leheküljel.

Noorkarja kasvatus arvestuse raamatusse kantakse iga noorloom (vasikas, ka mullikas, varss, sälg, tõupõrsas) eraldi individuaalseks arvestamiseks. Sellesse märgitakse: millal on vasikas sündinud, millal vasikatalitajale üle antud, sugu, tõug ja veresus, eluskaal sündimisel ning üleandmisel 15—20 päeva vanuselt vasikatalitajale. Kui noorloomi iga kuu kaalutakse, kantakse järgmistesse lahtritesse nende eluskaal iga kuu 1. kuupäeval. Tõunoorkarja igakuine kaalumise ning kaaluandmete raamatusse sissekandmine on kohustuslik.

Mittetõulist karja kaalutakse harvem, kindlasti sündimisel, kinnistamisel vasikatalitajale, üleviimisel vanemasse rühma, aasta lõpul ja majandi arvelt mahakandmisel.

Raamatu viimastesse lahtritesse märgitakse kuupäev ning akti number, mille järgi noorloom on kas üle viidud vanemasse (märkida millisesse) rühma, põhikarja või on majandi arvelt maha kantud.

Noorloomade üleviimisel vanemasse rühma või põhi-
karja, majandi arvelt mahakandmisel ning loomade nuu-
malt äravõtmisel koostatakse „Noorkarja juurdekasvu ja
nuumalt võetud loomade kaalu akt“.

Akt koostatakse järgmise vormi kohaselt:

UHSIJÕU KOLHOOS

VEISEFARM

Noorkarja juurdekasvu ja nuumalt võetud
loomade kaalu akt nr. 16

2. novembril 1948. a.

Kari on kinnistatud A. Kaljule.

Loomaliik — veised; tõug — eesti punane; vanuserühm — pullmullikad
1—2 a. vanused.

Inventarinumber ja looma nimi	Kasvatajale kinnista- misel või nuumale andmisel		Eluskaal üle- viimisel vane- masse vanuse- rühma või nuu- mamise lõpul	Tegelik kaalu juurdekasv (kg)	Kasvamise või nuumamise päevade arv (sõrdapäevad)	Noor- karja hindlus (rbl.)		Karja vastu- võtja allkiri	
	kuu- päev	elus- kaal (kg)				enne üle- viimist vanemasse rühma	pärast üleviimist	perekonna- ees- ja isanimi	allkiri
60 „Al- gus“	2. VI 1948	250	330	80	150	250	330	A. L. Maranik	A. Maranik

Andis üle V. Kalju

Farmi juhataja A. Kask

Kontrollis arvepidaja S. Kaljurand

Kinnitan akti. Kolhoosi esimees U. Mänd

Brigadiir

Loomakasvatusfarmi töötajaile arvestatakse normipäevi
eespoolnimetatud algdokumentide alusel vastavalt nende
töele ning töö tulemustele.

Normipäevi arvestatakse „Normipäevade arvestuse lehel
farmis“, mida täidetakse kord kuus iga farmi kohta eraldi
järgmise vormi kohaselt.

Normipäevade arvestuse leht nr. 5

farmis alates 1. maist kuni 1. juunini 1949. a.

Isikliku arve nr.	Perekonna-, ees- ja isanimi	Amet või teostatav töö	Kinnistatud		Mille eest arvestatakse normipäevi	Tehtud töö hulk (maht)		Arvestatud normipäevi
			loomarühmade nimetus	peade arv		mööttöühik	hulk	
21	Laanmäe, L. M.	lüpsja	lehmamad	10	Lüpsmise eest Saadud ja 15—20 päeva vanuseni kasvatatud vasikaeest	1	3837	86,9
						tk.	1	12

Farmi juhataja S. Nõgel

Arvestuse lehele märgitakse iga farmi liikme poolt saadud toodang eraldi. Arvestuse lehele jäetakse iga kolhoosniku jaoks niipalju ridu, kuipalju ta on, kuu jooksul saanud eriliigilisi saadusi või saanud eri tasu mitmesuguste tööde eest.

Töoarvestuse printsiip ning töö ja normipäevade arvestuse algdokumendid sea-, lamba- ja linnukasvatuse farmides töötajatele on samad, mis veisekasvatuseski, mille juures eespool juba pikemalt peatusime.

Põllunduses ja loomakasvatuses töötavatele kolhoosnikutele, samuti kolhooside esimeestele, brigadiiridele, farmide juhatajatele ja arvepidajatele töötasu maksmise korra kohta on antud üksikasjalised juhised ENSV Ministrite Nõukogu määruses nr. 668 „Abinõudest töö organiseerimise, tööjõudluse tõstmise ja töötasu maksmise korra parandamiseks Eesti NSV kolhoosides“.

5. Kolhoosniku tööraamat

Igal kolhoosnikul on tööraamat, kuhu kantakse tema poolt tehtud töö ja selle eest arvestatud normipäevad. ENSV Ministrite Nõukogu soovitas oma määruses nr. 668 kolhoosnikute tööraamatusse sissekandeid teha brigadiiridel.

Sissekande teeb brigadiir tehtud töö lõpetamisel, kuid mitte harvemini kui üks kord nädalas. Tööraamatud peavad olema pidevalt kolhoosnikute käes. On soovitatav, et iga nädala lõpul annaksid kolhoosnikud oma tööraamatud brigadiirile tehtud tööde ja selle eest arvestatud normipäevade sissekandmiseks ning järgneva nädala esimesel päeval tagastaks brigadiir need täidetult kolhoosnikutele. Sellise korra on ka paljud kolhoosid juba rakendanud. Nii on kolhoosnikutel võimalik pidevalt kontrollida, kas brigadiir on õigesti arvestanud neile töö eest normipäevi; see kergendab ka tunduvalt kolhoosi juhatuse ning revisjonikomisjoni tööd normipäevade õige arvestamise kontrollimisel. Peab soovitama ka kolhoosnikutel endil üles märkida nende poolt nädala jooksul tehtud tööd.

Sel teel on võimalik õigeaegselt kõrvaldada vigu ning väärnähtusi normipäevade arvestamisel.

Tööraamatusse teeb brigadiir kanded normipäevade arvestuse lehtede andmete alusel järgmisele tööraamatus toodud vormile.

UHSIJÕU KOLHOOS

Kolhoosniku tööraamat nr. 22 — 1949. a. kohta
Perekonna-, ees- ja isanimi: *Umarik, Osvald Jaani p.*

Töötatud normipäevi

Kuupäev	Normi-päevade arvestuse lehte nr.	Töö nimetus	Töö hulk	Arvestatud normipäevi	Brigadiiri allkiri
10. V	22	Kartulipõllu künd ühe- hõlmalise adraga	0,85 ha	2,12	J. Karumaa
11. V	22	Kartulipõllu künd ühe- hõlmalise adraga	0,82 ha	2,05	J. Karumaa

Tööraamatusse tehakse kanded igalt arvestuse lehel ning iga töö kohta eraldi. Kui ühel arvestuse lehel märgitud ajavahemiku jooksul on tehtud üht ja sama tööd mitu päeva järjest, siis võib seda märkida ka koos, on aga ajavahemikul tehtud isesuguseid töid, siis tuleb tööraamatusse märkida kõik tööd üksikult.

Tööraamatu esimeses lahtris märgitakse kuupäevad, milal vastav töö on tegelikult tehtud (peavad ühtuma normipäevade arvestuse lehel näidatud kuupäevadega). Järgmistesse lahtritesse kantakse normipäevade arvestuse lehe number, mille alusel on tehtud sissekanne tööraamatusse, siis töö nimetus, töö hulk ning töö eest arvestatud normipäevade arv. Viimases lahtris tõendab brigadiir sissekande õigsust oma allkirjaga.

Normipäevade õiget arvestamist kontrollivad kolhooside juhatused ja revisjonikomisjonid. Vähemalt kord kvartalis, samuti aasta lõpul enne tulude jaotamist tuleb neil võrrelda arvestatud normipäevade arvu plaanis ettenähtud normipäevade arvuga iga brigadiiri, lüli, farmi, kultuuri, ehitusobjekti ja administratiiv-teenindava personaali töötasu järgi.

Kontrolli tulemused koos vastavate ettepanekutega kannab juhatus ja revisjonikomisjon ette kolhoosnike üldkoosolekul.

Juhul, kui on avastatud normipäevade ebaõige arvestamine brigadiiride ja farmide juhatajate poolt, kas töönorme omavolilise alandamise, tööhinnete tõstmise, täidetud tööde ebaõige mõõtmise ja ebatäpse arvestamise tagajärjel, tuleb ebaõigesti arvestatud normipäevad nende kolhoosnike arvelt maha kanda, kellele need on ebaseaduslikult arvestatud, ning kolhoosi juhatuse otsusel maha arvata kuni 5 normipäeva brigadiirilt või farmijuhatajalt, kes teostas normipäevade ebaõige juurdearvestuse.

Valitsuse ja partei juhised kolhoosnike töö ning normipäevade arvestuse kohta peavad saama iga kolhoosi esimehe, revisjonikomisjoni ning iga kolhoosi brigadiiri, farmijuhataja, arveametniku poolt täidetud.

Töö õige arvestamise organiseerimine kolhoosides peab olema ka kõigi kolhoose teenindavate Nõukogude organite ning põllumajanduse eriteadlaste ülesandeks.

Sisukord

1. Töö normeerimine	4
2. Töö ja normipäevade kulutamise plaanimine	8
3. Töö ja normipäevade arvestus taimekasvatuses	10
4. Töö ja normipäevade arvestus loomakasvatuses	16
5. Kolhoosniku tööraamat	24

Kaanejoonise valmistanud R. Tungla

Vastutav toimetaja I. Jürisson

Tehniline toimetaja V. Alev

В. Тейтельбаум, Учет труда и трудодней в колхозах.

На эстонском языке.

Ladumisele antud 26. VII 1949. Trükkimisele antud 8. VIII 1949. Paber 56×79 sm ¹/₁₆
Trükiarv 3500. Trükipoognaid 1,75. MB-06337. Tellimise nr 1240.
Trükikoda „Punane Täht“, Tallinn, Pikk 54/58.

50 kop.

A
A-17909
43

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00495192 9